

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

39. An in privatis Oratoriis, si non adsit praesens Dominus liceat Missam celebrare coram familiaribus? Et an hoc possit fieri tempore interdicti vigore privilegii Bullae Cruciatæ, in qua adest eadem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Monasteriis, ubi ordinariē fideles sunt ad id congregati, non verò pro aliis locis extraordinariis quāquam approbati ad celebrandum Sacrum, vt pro Oratoriis, & in dicto cap. ubi fit dicta concessio, tantum in mentio Ecclesiarum & Monasteriorum, & multo minus pro locis non priuilegiatis. Sayrus ergo & Aui- la, qui dicunt dictam concessionem fieri pro omnibus locis, etiam in quibus aliās seclulo interdicto possunt celebrai, nimis extendunt concessionem Pontificis. Exillimamus ergo extra dictas Ecclesias & Monasteria non posse Missas quotidie celebrari, nec officia diuina conuentualiter dici. Ita Turrianus, & hanc sententiam tenet etiam Mercerus in 3. par. quest. 24. de interdicto, 7.

Sed his non obstantibus opinionem affirmatiuam probabiliorē esse censo, quam tuctur Præpos. in 3. par. de interdicto, 1. num. 29. Dicendum est igitur in interdicto permitti vt Missæ celebrentur non solum in Ecclesiis & Monasteriis, sed etiam sumptis, sed etiam in Oratoriis diuino cultus deputatis, quæ in materia familiaribus possunt sub Ecclesiis comprehendī. Et ita hanc sententiam docet etiam Suarez disp. 34. sect. 1. n. 8. quem citat & sequitur Villalob. in sum. tom. 1. tract. 19. cap. 5. n. 8. & tandem hanc sententiam tenet etiam Filic. tom. 1. tract. 18. cap. 3. n. 65. Layman lib. 5. tract. 5. par. 4. n. 4. Blandus de censur. disp. 7. art. 7. assert. 7. Ludouicus de la Cruz in Bulla Cruc. disp. 1. cap. 5. dub. 2. num. 6. Trullench in Bulla Cruc. lib. 1. §. 1. dub. 2. n. 5. Phil. Faber de cens. in 4. sent. dist. 25. q. 1. disp. 5. cap. 1. n. 31. & Moscolus in sum. tract. 16. cap. 8. sic asserens: [Quælibet palabras Iglesias, y Monasterios no se han de tomar tan literalmente, que por esso se ayau de eschyr las Capillas, y Oratorios particulares, como algunos han querido dezir, por que verdaderamente se pusieron en el dicho Capitulo por causa de exemplo mas comun, y ordinario, y assi guardando la dicha forma, y cautela, es cosa cierta, que se puede celebrar en las Iglesias, y Monasterios como antes, qui viera en el dicho, y antes del entredicho se podia celebrar en las dichas Capillas, y Oratorios particulares, luego tambien se podrá celebrar en ellas, y en ellos con la dicha preuencion, y cautela.] Ita ille.

RESOL. XXXIX.

An in priuatis Oratoriis, si non adsit presens Dominus, liceat Missam celebrare coram familiaribus?
Et an hoc possit fieri tempore interdicti vigore priuilegij Bullæ Cruciatæ, in qua adsit eadem clausula, ac in dictis licentiis? Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Resol. 13.

Lim negatiuè respondi, nixus autoritate Henrriquez lib. 7. cap. 11. Rodriquez in Bulla Cruc. §. 1. num. 5. & aliorum, assertentium id fieri non posse tempore interdicti vigore priuilegij Bullæ Cruciatæ, in qua adsit eadem clausula ac in dictis licentiis, in quibus conceditur celebratio Missæ in priuatis oratoriis.

Verum his non obstantibus affirmatiuam sententiam etiam probabilē esse puto, & ita, vt mihi asserit, obseruatur in praxi & in terminis Bullæ Cruciatæ docet Ludouicus à Cruz disp. 1. cap. 5. dub. 3. n. 5. vbi sic ait. Id quod notat Rodriquez, nimirum Missam celebrari non posse coram familiaribus, aut cōsanguineis, nisi ipso domino præsentē, non placet quibusdam minoribus, quia Bulla concedit posse celebrari in sua, ac familiarium & domesticorum, necnon cōsanguineorum suorum præsentia; ergo sicut possit celebrari in sola præsentia domini, non obstante illa par-

ticula copulatiua, & ita etiam in sola præsentia familiarum. Ita ille, quæ omnia militant in casu nostro: ergo, &c. Nec obstat quod in dictis licentiis adsit illa clausula, in sua, & suorum, quæ quidem particula, & coniungit antecedentia cum sequentibus: nam respondeo quod aliquando hæc particula, & accipitur disiunctiuè pro aut, seu, vel, vt obseruat Rodriquez in 99. regul. tom. 37. quest. 17. art. 19. Comitulus in respons. moral. lib. 7. q. 9. num. 4. & Portel in resp. moral. part. 3. cas. 19.

RESOL. XL.

An familia possit Missam audire in priuato Oratorio, non presente Domino?
Et infertur idem dicendum esse, si prædicta familia in supradicto Oratorio vult audire Missam, virtute Cruciatæ, & maxime tempore interdicti. Ex p. 9. tract. 1. Ref. 2.

§. 1. Casus frequentissimus est, & in Breuibus Pontificis habentur hæc verba: In tua, ac tue familia præsentia. Et negatiuam sententiam, loquens tamen de auditione Missæ tempore Interdicti, virtute Bullæ Cruciatæ, tenet ex multis Pater Bardi, part. 2. tract. 2. cap. 3. sect. 8. num. 69. & seqq. vbi respondet ad argumentum, quod ego adduxeram, nempe, particulam, ac, disingere, non copulare, & ait: Particulam illam, & secundum propriam ipsius significationem seu naturam, esse coniunctiuam, vt ex multis Authoribus ostendit Barbofa de distinctionibus, dist. 110. n. 3, at tamen aliquando sumi posse disiunctiuè non negamus, vt idem Author asserit, n. 18. sed talem acceptionē dicimus esse impropiam, vt ipse Barbofa aduertit, n. 57. & iuxta diuersitatem materie, cui dictio ipsa applicatur, agnosci poterit, an copulatiuè, an verò disiunctiuè sumi debeat: loquendo autem vniuersaliter talis mihi occurrit regula proponenda: si duo, inter quos dictio ponitur, æquè primò, vel sine dependentia vnius ab alio participant rationem illam, per quam connectuntur, tunc dictio accipienda erit disiunctiuè, si verò non æquè primò, vel cum dependentia, tunc copulatiuè erit sumenda. Exemplis regulam hanc illustrabimus: sint duo in quibus adæquate resideat potestas in aliquem effectum, v.g. sint Petrus, & Paulus diuites, & dicatur: Petrus, & Paulus possunt centum aureos expendere; dictio, &, disiunctiuè accipitur: quia ambo seorsim possunt aureos illos erogare: contra verò, si potestas sit in vno dumtaxat, & in alio per coniunctionem, & dependentiam ab alio, vel vnus non sit potens sine alio, tunc copulatiuè dictio est interpretanda, vt si dicatur: Petrus Clericus, & sua familia est immunis à gabella, dictio, &, faciet sensum copulatiuum: nam familia per connexionem, & dependentiam à Petro fruitur Immunitate, non autem sine illo: vel si dicatur: Parochus in sua, & testium præsentia accipere debet consensum eorum, qui matrimonium contrahunt, dictio, &, erit copulatiua, quia neque solus Parochus sine testibus, neque testes sine Parocho legitime, & valide consensum illum accipere queunt: sic autem in casu, de quo agimus, familiares, cum gaudeant priuilegio assistendi per dependentiam à domino, in quo adæquate residet priuilegiū assistendi diuinis, assero sine præsentia domini nõ posse assistere: illationes verò ad conuertentiam non valent, nisi quando particula, &, disiunctiuè ponitur, seu quando ratio illa, per quam extrema connectuntur æquè, & sine dependentia vnius ab alio in vtroque reperitur: si verò primò, & per se solum in vno resideat: in aliis verò per accidens, seu per redundantiam ab illo; tunc copulatiuè est explicanda: quapropter non

V N A
H N I A
I I I I V V
I I I I